

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qui specialiter à Religione Soc. Iesu excludantur. punct. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

quam fororis periculo impudicitiae expositas, quibus subueniendis affectus non est. Neque placet quod dicit Sanchez exenari ab obligatione voti, in casu fororum ob praestantius obsequium diuini, quod videtur esse in subueniendis fororibus, & ab eis periculum impudicitiae praecauendo, quam in religionis ingressu. Nam si id verum esset, licet religionis votum in tale subsidium commutari propria auctoritate possit, quod non est dicendum. Si autem votum abque vlla temporis determinatione emissum est, cum tunc obligatio eius latitudinem habeat, ex circumstantiis extrinsecis, restringi, vel amplari tempus executionis potest, vt *superiori tract.* diximus: ac proinde ex necessitate fratrum, & a fortiori fororum extendi tempus obligationis potest pro prudentis arbitrio. Vnum tamen est omnino certum supradictam fratrum necessitatem praestare sufficientem causam dispensationis concedendae Suar. *d. lib. 5. c. 6. n. 4.* Sanch. *lib. 4. sum. cap. 20. num. 33.*

14. Denique si de necessitate communi parentis loquamur, dicendum est nullum praestare impedimentum, quominus filius ea omnia religionem ingrediatur. Et idem est de parente ob communem necessitatem filij. Quia haec leuis consideratio est, vt propter illam priuandus filius sit tanto fructu, qui religionis ingressu obtineri potest: Sic D. Thom. communiter receptus *2. 2. q. 101. art. 4. ad 4. q. 189. art. 6. q. quod libito 10. art. 1. & tradit Suarez tom. 3. de Religio. lib. 5. cap. 5. num. 5.*

§. VI.

An ob paupertatem monasterij excludantur aliqui a religionis ingressu.

S V M M A R I V M.

1. Deciditur à Bonifacio VIII.
2. Quid ex eius decisione inferatur.
3. Tridentin. extensis decisione Bonifac. ad omnia monasteria virorum, & mulierum, ne possint recipi plures quam sustentari possunt.
4. Monialia, quae sufficientem dotem monasteria praebet, quae commode sustentari possit per totam vitam recipi potest ultra numerum designatum.
5. Ex vi Concilij non est receptio irrita, esto sit ultra numerum.

Hic quaestioni respondet Bonifac. VIII. in *c. periculoso. §. ano de Statu Regular. in 6.* his verbis. Sanc vt hoc latere statum commodius valeat obseruari, districtius inhibemus ne in monasterij ordinum non mendicantium aliquae recipiantur de carere in forores, nisi quod poterunt de ipsorum monasteriorum bonis, sine praesentibus abque penuria sustentari. Si secus actum fuerit, irritum decernentes.

2. Ex qua decisione inferitur graue peccatum committi, si aliqui in fororem recipiantur in monasterij ordinum non mendicantium ultra numerum earum, quae de monasteriorum bonis, sine praesentibus abque penuria possint sustentari. Quod satis indicat illa verba praecipua, *districtius inhibemus.* Item irritatio professionis sic attentata, nomine cuius receptionis professionem Pontifex intellexit.

3. At hoc decretum limitatum erat, & solum moniales ordinum non mendicantium comprehendebat; latius tamen erat decretum concilij Arelaten. relatum in *c. 1. de institutionibus.* comprehendens omnia monasteria virorum, & mulierum ibi. Non amplius suscipiantur in monasterio monachorum, aut clericorum, seu etiam puellarum, quam quot se regere de bonis Ecclesiae abque penuria possunt: clarius id expressit Trident. *sess. 25. c. 1. de Regularibus.* Ibi in praedictis autem monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus is tantum numerus constituitur, ac in posterum conseruetur, qui vel ex redditibus propriis monasteriorum, vel ex conuictis eleemosynis commode possit sustentari: cononat huic decreta constitutio Pij V. edita anno 1566. incipiens circa pastoralis officij.

Hinc constat in quolibet monasterio, & conuictu obligatum esse Praelatum illius sub graui culpa numerum religioniorum constituit, & constitutum conseruare, qui ex redditibus propriis monasterij, vel ex conuictis eleemosynis commode possint sustentari. At video Bonifac. VIII. & Leonem III. in consilio Arelaten. dixisse eum numerum religioniorum esse constituum, qui abque penuria sustentari possit ex redditibus monasterij, &c. At Trident. & Pius V. expressit qui commode sustentari possit, in quibus verbis Tho. Sanch. lib. 7. sum. *c. 21. n. 2.* Latum discrimen agnoscit. Nam abque penuria (inquit) non potest sustentari, qui cogitur ad vitam sustentationem mendicari; commode vero, quando attentata religionis

Ferd. à Castro, Sum. Mor. pars I. II.

consuetudine, & personarum qualitate, monasterijque oneribus, & obligationibus sustentari nequeunt. Sed credo vtrumque idem esse: si enim attenta personarum qualitate, religionis consuetudine, & monasterij obligationibus nequeunt sustentari, penuriam patientur, coactae ergo erunt mendicare ad illam penuriam vincendam, Verumque erit non posse abque penuria attentata religionis consuetudine, &c. sustentari. Hunc numerum religioniorum in monasteriis monialium etiam exemptis Episcopus potest cum suo Praelato designare, iuxta constitutionem Gregor. XIII. incipientem *Deo sacris edit. anno 1573.* cuius verba refert prauis noua Episc. *2. p. c. 5. n. 55. in fine & Aug. Barbola 3. p. de potestat. Episcop. allegat. 98. n. 5.* Ex quibus Nauarr. *comment. 4. ad Regular. n. 57. vers. nota.* & Barbola loco citato. inferunt sub graui culpa Episcopum obligatum esse hunc numerum designare. Inquit enim constitutio: super quo ordinariorum consensum oneramus. Quae verba obligationem grauem indicant.

4. Aduerto tamen, si monialis sufficientem pecuniam monasterio donet, qua commode tota vita sustentari possit, poterit ultra numerum designatum recipi: quia eius receptio non grauat monasterium, nec pauperius reddit, sed potius subleuat, & ita est consuetudine receptum. Quare Trident. decretum sic explicandum est, vt non possint ultra numerum constitutum moniales recipi indotatae inquam, & alendae redditibus monasterij; secus si dotatae recipiantur, & sua dote alendae: sic sustinent expressè Nauarr. *tit. de redditibus Ecclesiast. q. 1. monito 62. n. 2. alias n. 100. Gutier. lib. 1. canon. q. cap. 32. n. 63.* Suar. *tom. 1. de Relig. tit. 3. lib. 3. c. 23. num. 19.* Barbola in remission. *concl. sess. 25. c. 3. de Regular. Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. in fine n. 36.* Sanch. *lib. 7. sum. c. 21. n. 5.* Quod verum est, tamen si dos consumatur soluendo debita conuentus: semper enim illa ratio firma perleuet ex huius monialis dotatae ingressu conuentum non grauari, sed potius subleuari, vel conseruari, quod sublato hoc praesentaneo subsidio forte periret: Sanch. *d. c. 25. n. 5.*

5. Deinde aduerte concilium non irritasse professionem monialis indotatae receptae ultra numerum designatum. Quare sola receptio monialium non mendicantium ultra praedictum numerum irrita censeri debet ex Textu in *cap. unico de statu Regular. in 6.* & notauit Lessius lib. 2. de iustit. *c. 41. dub. 3. in fine*; imo neque hanc receptionem censet. Thom. Sanch. *dit. c. 23. n. 4.* esse nullam, sed in hac parte decretum Bonifacij consuetudine abrogatum esse, cum compertum sit (inquit) plures saepe admitti indotatas ultra numerum, & neque obinde earum professio irrita declaratur. Mihi tamen de hac consuetudine non constat.

Illud verò approbo, quod dicit Sanch. *d. c. 23. in fine* nempe in monasteriis virorum hoc consilij decretum temperatum esse consuetudine; siquidem plures passim recipiuntur, quam ex redditibus conuentus, conuictisque eleemosynis de praesenti sustentari possunt, ob cuius causam debitis ingentibus fere omnes conuentus sunt grauari. At horum receptio honestatur ex eo quod communiter adest periculum, & timor ne monasterij opinio minuatur, neue ministeria fieri solita cessent, si iuuenes non recipiantur qui senium, & infirmorum defectum suppleant, & ob moraliter certam breui tempore debitis alienis satisfaciendum esse.

PUNCTUM VIII.

Qui specialiter à Religione Societatis Iesu excludantur.

Duplicia sunt impedimenta Societatis Iesu ingressoria impedientia; alia primaria, seu substantialia; alia secundaria, seu accidentaria.

§. VI.

Expenduntur primaria, seu substantialia impedimenta.

S V M M A R I V M.

1. Enumerantur haec impedimenta.
2. Vocantur substantialia, quia annullant ingressum.
3. Possit religionem hac impedimenta constituere, praecipue auctoritate Pontificis interueniente.
4. Primum impedimentum quatuor partes continet, & quae haec sunt.
5. An haec partes legitime enumerentur disputat.
6. Abnegatio fidei debet esse perfecta, vt sit impedimentum.
7. Debet esse probabilis.
8. Si vt suspectus haeresis declaratus fueris, cum tamen in errorem non inciideris, non videtur impedire.

M 3 9 Schisma

- 9. *Schisma proprium, quamvis ab hæresi separatim impedimentum præstat.*
- 10. *Homicidium ob propriam defensionem non est impedimentum, neque auctoritate reipublica commissum.*
- 11. *Homicidium illicito casuale affirmat Suar. esse impedimentum.*
- 12. *Distinguntur duplex homicidium casuale, & voluntarium.*
- 13. *Homicidium casuale non videtur impedimentum esse, bene tamen voluntarium, præmeditatum, & simplex.*
- 14. *Satisfit rationibus contrariis.*
- 15. *Homicidium quamvis occultum, & nemini à committente notum, docet Suar. esse impedimentum.*
- 16. *Veritas videtur debere esse saltem probabile.*
- 17. *Fis satis rationibus Suar.*
- 18. *Mansuetudo occidere effectum subsecuto impediri est, secus consules.*
- 19. *Qualiter intelligatur illud impedimentum, vel propter enormia peccata publicè infirmum fuisse.*
- 20. *Assumere sermō habitum alterius religionis etiam brevissimo tempore est impedimentum.*
- 21. *Matrimonium consummatum qualiter præstat impedimentum.*
- 22. *Ratum matrimonium præstat impedimentum ad licitam receptionem per vota biennij, secus ad professionem.*
- 23. *Seruitus actualis est impedimentum.*
- 24. *Explicatur impedimentum ex defectu iudicij.*

Primaria impedimenta sunt quinque contenta in cap. 2. examini. gen. & i. p. constit. cap. 3. Hæc sunt. Primum recessisse à gremio Sanctæ Ecclesiæ fidem abnegando, vel in errores contra ipsam sic incurrendo, ut damnatus ob aliquam propositionem hæreticam quis fuerit, vel vi suspectus hæresis per sententiam publicam declaratus, vel si infamis ob excommunicationem tanquam schismaticus spreta auctoritate, & providentia sanctæ matris Ecclesiæ exiterit. Secundum est. Homicidium aliquo tempore perpetrasse, vel publicè infamem propter enormia peccata fuisse. Tertium est, habitum simpliciter alicuius religionis fratum, vel clericorum vitam aliquando cum eis agendo, siue emissā, siue non emissā promissione, vel heremitam cum vestibus monachalibus fuisse. Quartum est vinculo matrimonij consummati, vel servitutis legitime ligatum esse. Quintum est infirmitatem pati, unde obcurari, vel parum sanum iudicium ei reddi solet, vel dispositionem notabilem ad huiusmodi infirmitatem habendam.

2. Hæc impedimenta primaria, & substantialia vocantur, quia quodlibet illorum in Societatem ingressum impedit, ut contra attentatum prorsus irriter, & annullat: quem effectum satis indicant illa verba, i. p. constit. cap. 3. *omnino excludunt dictio enim omnino non solum licitum, sed validum ingressum denotat, & habetur expressè in congregat. 7. nostra Societatis decreto, 35. & actione 41. & canon. 26. Et tradit Thom. Sanch. lib. 5. in Decal. c. 4. n. 60. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 2. cap. 1. à num. 17. Neque contrarium est probabile.*

3. Possit autem religionem præcipuè interueniente auctoritate Summi Pontificis aliqua impedimenta constituere, quibus affecti reddantur inhabiles, & incapaces ad ipsam, res videtur in dubitata. Nam cum inter religiosum, & religionem contractus intercedat, quo religiosus se tradit religionis obsequio, & religio obligatur alere, & sustentare religiosum, ipsūque iuxta regulæ constitutiones in via Dei dirigere; apponere potest conditiones, quibuscum hæc obligatio substat, & quibus deficientibus nulla sit. Esse autem supradicta impedimenta convenientissimè, & prudentissimè apposita constat ex ipsa ratione, qua Sanctissimus Ignatius Pater noster motus est ad ea statuenda. Nam primum, & secundum impedimentum apposuit, ne foetias minus aptos, & idoneos ministros haberet ad bene, & fideliter Evangelizandum, & in agro Domini verbum divinum seminandum. Negari enim non potest aliquo impedimento ex illis affectum notam aliquam habere, & præsumi in similia lapsurum; ac proinde minus ex hac parte idoneum ministrum esse, quam si ab omni illo impedimento liber existeret. Tertium impedimentum constituit, ne in Societatem ingressuri vllam, vel leuem notam inconstantiæ in Dei obsequio haberent. Tum & præcipuè ne difformes in iudicando essent, neve minus affecti nostro instituto, quod sanè timeri posset de illis qui aliud institutum religiosum experti sunt. Quartum sancitur, ne vxori, vel domino detrimento essent, si abique illorum consensu, alicuius iuris circumstantiis servatis religionem ingrederentur. Quintum apposuit in favorem Societatis, quia sic læsi fore iuriles sunt.

4. Qualiter autem hæc impedimenta intelligantur, breviter subiiciam. Primum impedimentum quatuor partes constituit. Prima est, recessisse à gremio Sanctæ Ecclesiæ fidem

abnegando; addit verò, i. p. constit. cap. 2. *inter infideles*. Secunda est recessisse à gremio Sanctæ Ecclesiæ in errores contra fidem sic incurrendo, ut damnatus ob aliquam propositionem hæreticam quis fuerit: locus allegatus constitutionem subiicit ob aliquam propositionem hæreticam. Tertia est, si vi suspectus hæresis per sententiam publicam sit declaratus. Hæc pars in constitutionibus non videtur contineri: Solum enim secundam, vel fortè etiam tertiam his verbis comprehendit; incidendo in errores contra fidem, in quibus reprobus fuerit per publicam sententiam. Quarta est, si infamis ob excommunicationem tanquam schismaticus spreta auctoritate, & providentia Sanctæ matris Ecclesiæ spreta auctoritate, & providentia Sanctæ matris Ecclesiæ exiterit. Constitutio verò subiicit infamis ob excommunicationem; solumque dicit, si se more schismaticorum ab Ecclesiæ unitate se iunxerit. Circa huius impedimenti intelligentiam aliquæ suboriuntur dubitationes.

5. Prima, quia videtur supradictæ partes sine necessitate multiplicari. Nam si recessus à gremio Ecclesiæ abnegatione fidei impedimentum constituit; ut quid addit recessus à gremio Ecclesiæ, errorum amplexu per sententiam damnato? Nulla enim necessitas erat huius sententiæ, cum solum errorum amplexu fides esset abnegata. Sed huic dubitationi respondebit aliquis m. i. p. illius impedimenti integram abnegationem fidei esse comprehensam, qualis est Paganismus, vel Iudaismus in 2. hæresi denotari. At huic responsioni obstat; quia inde inferretur hæreticum dum per sententiam damnatus non est, à Societate non excludi: quod certe non apparet probabile. Quocirca verius censo m. i. p. quancumque abnegationem fidei receptæ (hoc est) quamcumque Apostatiam à fide comprehendit, siue Apostatiam sit infidelio Paganismo, vel Iudaismo, vel Hæresi, in 2. verò parte comprehendit errorem in fide, qui cum non sit ita directus, & immediatus fidei oppositus ob defectum contumaciæ, exposulatur. N. S. P. Ignatius publicam sententiam, qua se errans damnaretur ob aliquam hæreticam propositionem, vel de hæresi suspectus declararetur. Interim tamen dum non declaratur; si publicus est talis error, vel de illo vehementer suspectus, ita ut timeatur in iudicio conveniri posse, non debet in Societatem admitti, quod iudicio Præpositi Generalis relinquatur. Ac in *Glossa dicti cap. 3. parte prima confitit. Ex quibus verbis constat errorem in fide abique sententia non esse impedimentum irritans, sed impediens. Nam in impedimentis irritantibus nihil potest. Præpositus Generalis bene tamen in hoc impedimento: Et tradit Suar. tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 1. cap. 1. n. 3.*

6. Secunda dubitatio est qualiter abnegatio debeat esse? Respondeo debere esse perfectam; ac proinde requiri, ut interius, & exterius fidem abnegaverit. Nam sola interior abnegatio impedimentum esse non potest; cum nec panis Ecclesiæ subiiciatur. Exterior sine interiori non est abnegatio, sed abnegationis simulatio. Deinde hæc abnegatio debet esse à fide recepta, & in adulta ætate professa; alius non tam esse personalis recessus à fide, quam nationalis, qui impedimentum non præstat, ut expressè declarat. Dicta i. p. constit. cap. 3. in *Gloss. litt. B.* Sed quid sibi vendicat illa dictio *inter infideles*; an inquam quod abnegatio fidei inter Catholicos non sit impedimentum? Minime; cum grauius sic recedens peccet. Quapropter credo dictionem illam potius aggravare impedimentum, quam illud restringere; ita ut faciat hunc sensum abnegare fidem in adulta ætate profellam, vel amote esse impedimentum.

7. Maior dubitatio est; an publica debeat esse hæc abnegatio? Videtur publicam debere esse; quia alias sic abnegantes nullam notam haberent, qua minus idonei ministri ad Evangelizandum essent. Ex alia parte videtur publicitatem non requiri, sed sufficere delictum publico postulatorem, cur Sanctissimus Ignatius cum non expressit, sicut expressit in 2. 3. & 4. illius primi impedimenti? Propter hæc Suarez tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 2. cap. 1. num. 14. Censet non esse necessariam abnegationem publicam, & occultam sufficientem esse; (et ideo concedat de homicidio,) ac proinde dicit abnegationem debere esse probabilem. Mouetur illis verbis, cap. 3. *dicti. i. parte constituitur.* Abnegando inter infideles, quasi tacite indicaretur infidelibus constare debere abnegationem. Leue quidem fundamentum, & alienum assensu illius debentis, ut dixi. Censet igitur verum, quod Suarez dicit debere esse abnegationem probabilem (hoc est) notam duobus testibus ad minus, quia alias non satis percipio, quomodo abnegans notam haberet, que illum minus idoneum ministrum Evangelij redderet. Neque obstat hanc publicitatem non esse pressisse S. Ignatium in illa r. p. impedimenti sicut in reliquis tribus expressit; quia iudicatur ex ratione, qua motus fuit infirmiter exprimi; eaque de causa in loco allegato *constituit. qui principiter spectandus est*, non subiicit infamiam in schismatico, sed solum dixit vel se more schismaticorum ab Ecclesiæ unitate se iunxisset. Adde aliud esse famulum,

per sententiam publicam, aliud probabile, dicitur namque abnegationem fidei probabilem constituere impedimentum, tamen non sit publica per sententiam, vel famosa; quia sola illa probabilitas videtur sufficiens, ut tali delicto affectus notam habeat, quae illum minus idoneum reddat ad verbum diuinum seminandum. Præterea est dicendum abnegationem fidei debere esse non solum probabilem, sed publicam, ut impedimentum constituat, non inde inferitur Sanctissimum Ignatium minus apte in assignandis impedimentis processisse: Supponit enim ex ratione decidendi huius constitutionis hæc impedimenta ex delicto debere ita publica, quæ notam cauent: Sed quia abnegatio fidei grauius delictum est, quam error, vel Schisma; ea de causa in abnegatione fidei quamlibet publicitatem iudicauit sufficientem, siue sit abnegatio publica iure, vel facta, vel fama, at in errore, vel Schismate ad specialem publicitatem impedimentum restrinxit.

8. Tertia dubitatio est, si ver suspectus hæresis fuerit per sententiam declaratus; cum tamen verè in errores non incidit, an sit verè à Societate exclusus? Videtur cerè esse; quia sententia in falsa præsumptione fundata eodem modo te minus idoneum reddit, ac si omni ex parte legitima esset. Adde in his impedimentis non tam spectatur delictum, quam illius infamia; siquidem parator grauius delictorum eo in loco ex consensu Generalis Præpositi recipi potest, ubi non est infamia. Nihilominus veritas censet, te exclusam non esse. Tum quia sententia in falsa præsumptione fundata vera sententia non est. Tum & præcipue quia non excluditur quicumque suspectus hæresis per sententiam damnatur, sed qui sic in errores incidit, vt per sententiam de aliqua propositione hæretica damnatus fuerit, vel vt suspectus hæresis declaratus. Ergo si verè in errores non incidisti, non es in hoc impedimento comprehensus. Neque obstat eundem effectum ex vna sententia, ac ex alia inferri, si sub verbis legis comprehensa non sit. Neque verum est non tam spectari delictum quam infamiam; vt quomodo enim spectatur primò delictum, secundò infamia. Infamia autem sine delicto impedimentum non præstat, & merito quia in re est iniusta, & iniusta.

9. Quarta dubitatio ne quo Schismate est dictum impedimentum intelligendum? Respondeo esse proprium Schismata, est ab hæresi separatum. Nam licet regulariter Schisma cum hæresi coniunctum sit; vt tract. 6. disp. 4. punct. 5. Diximus, quia tamen abque hæresi proprium, & verum Schisma reperitur, vt ibidem probauimus; ea de causa Schisma abque hæresi impedimentum facit. Sed non quodcumque Schisma hoc impedimentum præstat. Sed Schisma inducens excommunicationem infamem, quod non contingit, nisi cum personaliter, & non more rationis excommunicatus esses, vt in dicta, 1. p. confituit. c. 1. in Gloss. notatur.

10. Secundum impedimentum duas partes continet, nempe perpetrare homicidium, vel propter enormia peccata infamem esse. Et circa primam partem dubitari potest, de quo homicidio intelligendum sit, de illicito, an etiam de licito; de voluntario, an etiam de casuali, de publico, an etiam de occulto? Et quidem non comprehendi homicidium in propriam defensionem factum res est indubitata; cum neque irregularitatem imponat, neque impediatur vsum ministerij facti, neque sit homicidium propriè, sed defensio. De homicidio autem autoritate publica factum non deerant qui asserunt impedimentum præstare, quia irregularitatem imponit, & vsum ministerij facti impedit, & defectum lenitatis, seu aora aliqua crudelitatis inurit, & consequenter minus idoneum Evangelio ministrum reddit. Ceterum omnino tenendum est impedimentum non esse. Tum quia homicidium in rigore non interfectionem licitam; sed illicitam significat; vt tradit D. Thom. communiter receptus 2. 2. quæst. 100. art. 88. Tum quia in hoc secundo impedimento, sicut in primo loquebatur Sanctissimus Ignatius de delictis & peccatis, ibi vel propter enormia peccata, & expressit homicidium ob eius grauitatem. Tum quia nota, quæ culpam non inducit leuis est considerationis, neque ministerium verbi Dei impedit; quippe nullam irrogat infamiam. Tum denique, quia Præpositus Generalis, & Prouincialis potestatem habens dispensandi in irregularitate orta ex hac potestatiua interfectione, vt constat ex compendio priuileg. Societ. verbo dispensatio §. 2. Supponitur ergo sic interfectores impeditos non esse religionem ingredi, & ita tradit Suar. tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 2. cap. 1. num. 7.

11. Quocirca cum de homicidio illicito, & peccaminoso constitutio intelligatur, dubium est; an debeat esse directè voluntarium, an sufficiat casuale? Suar. d. lib. 2. n. 1. c. 9. Affirmat quodcumque sufficere. Mouetur primò; quia ita videtur in Societate receptum. Secundò, quia quandoque leges aliquid volunt disponere de homicidio voluntario, ita vt casuale non comprehendatur, illud exprimunt, vt constat ex Trident. sess. 24. cap. 6. de reform. Quia sub homicidio non so-

lum voluntarium, sed casuale propriissime continetur. Cum ergo constitutio abque vlla distinctione homicidium constituit pro impedimento irritante, non solum de voluntario, sed etiam de casuali est intelligendum. Tertio leges prohibentes absolute delicta, & illis censuram efficientes non solum comprehendunt delicta voluntate directè facta, sed etiam indirectè. Aliàs non esset opus hæc directam voluntatem aliquando exprimere.

12. Pro decisione præmitto homicidium tam casuale, quam voluntarium dupliciter dici. Aliud est casuale culpabile, aliud inculpabile. Culpabile est, in quo culpabiliter præstas causam mortis, tamen si mortem non inrederis. Inculpabile est, quod casu, & fortuito accidit; eo quod præter tuam voluntatem causa homicidij fuerit apposta, vt si omni humana diligentia facta cauedi periculum sagittam proieceris, & hominem interfeceres; nam illius sagittæ projectio, quatenus causa mortis fuit, tibi inculpabilis exitit, quia & inuoluntaria. Deinde si vulnerares Petrum vulnere non lethali, ipse tamen sua negligentia, vel imperitia medici moreretur, homicidium casuale esset, & inculpabile, quia esto fueris aliqua Petri mortis occasio, non tamen causa: Et tradit Lessius lib. 1. de iustit. c. 9. dub. 15. E contra homicidium voluntarium dupliciter dicitur. Simplex, & præmeditatum. Simplex dicitur, quod eo tempore directè volutum est, quo contingit, vt fit in subitaneo impetu, & rixa. At præmeditatum, quod tempore antecedenti præmeditatum, & cogitatum est, & deliberatum fieri, vt latius tradit Farinac. praxi quæstion. 126. in princ. His positus.

13. Conferem dicendum homicidium casuale inculpabile, & culpabile non esse impedimentum in Societate; bene tamen voluntarium, præmeditatum, & simplex. Duplicem partem continet conclusio. Secunda videtur aperta, quia homicidium simplex ex directè voluntate commissum non distinguitur à præmeditato in effectu, neque in voluntate; sed solum in aliqua accidentalibus circumstantiis. Quapropter constitutio puniens homicidium absolute tam de præmeditato, quam de simplici intelligi debet. Primam partem conclusionis, in qua est difficultas; sic probat. Quia sub constitutione, & lege imponente aliquam penam in homicidio non venit homicidium casuale etiam culpabile; Textus videtur expressus, in lege 1. in princip. Cod. ad legem Cornel. de Sicar. c. 9. in leg. 1. §. Diuus Adrianus ff. eodem: ibi si non occidendi animo hoc admisit, absolui posse, & pluribus firmat Farinac. quæst. 126. num. 4. eaque de causa quæst. 119. num. 40. Dixit stante statuto, quod homicida condemnatur in penam pecuniariam, vt puta in centum, quæ si non soluerit intra mensem decapitetur, non comprehendit, nisi homicida fuerit dolosus, & voluntarius; idemque probat plurimum autoritate Tiraquel. tractat. de pænitent. causa 33. num. 10. Menoch. lib. 2. de arbitrar. casu 124. per totum. Cum ergo exclusio ab statu religioso homicidio imponatur, non de quocumque homicidio, sed voluntario debet intelligi. Præterea id mihi perituet verbum, quo S. P. N. Ignatius vitur, nempe perpetrare homicidium, quod sanè indicat propositum animatumque deliberatum delicti. Nam perpetrare propriè, & in rigore latino significat ad effectum perducere id quod iam in mente inceptum est, siue in bonam, siue in malam partem, vt colligitur ex adductis ab Ambros. Calepino verbo perpetratio. Deinde quia Societati priuilegium concessum est dispensandi in irregularitate orta ex homicidio casuali cum ingredientibus in eam, vt constat ex compendio priuilegiorum, verbo dispensatio §. 2. Ergo supponit Pontifex habiles, & capaces esse huius ingressus. Alias frustraneum esset priuilegium, quod mandari executioni non possit, quam rationem etiam Suarez conuenit dissolueret; dubio an fuerit allecurus. Nam quod dicit illo cap. 1. num. 9. Hanc potestatem concedi propter alios affectus non satisfacit, ob nullum enim effectum concedi potest, si hanc habens irregularitatem capax religionis non est. Denique hæc explicatio fauorabilis est, & inhabilitatem ad religiosum statum temperat. Ergo est sustinenda.

14. Neque obstant contraria. Ad i. nego sic in Societate receptum esse, mihi enim non constat. Ad 2. & 3. concedo sub homicidio non solum voluntarium, sed casuale intelligi, præcipue si decretum sit fauorabile, quare erat illud Trident. sess. 24. cap. 6. Concedens Episcopis potestatem dispensandi in omnibus irregularitatibus; volens autem Pontifex excipere homicidij voluntarij irregularitatem, id expressè non quia satis non exprimeretur, si solum homicidium absolute sumptum exprimeret, vt si diceret excepta ea, quæ oriuntur ex homicidio, & maxime. Si adderetur perpetratos quia sic sumptum homicidium in materia odiosa stat pro famosioris significato, quod est homicidium voluntarium; sed id expressè claritatis gratia. Quod satis colligitur ex toto tit. de homicidio, ubi in prioribus textibus irregularitas homicidio absolute imponitur, sub quo casuale non venit. Alias frustra Pontifex tot vicibus multiplicatis casuale homicidium irregularitate affectit.

15. Deinde non est leue dubium, de quo homicidio sit constitutio intelligenda, publico tantum, an etiam occulto? Suarez tom. 4. de Relig. tract. 1. lib. 1. cap. 1. num. 12. Existimat occultum sufficere, ita ut non solum publicum, sed nec probabile requiratur? Dicitur, quia constitutio non limitat ad publicum. Ergo absque evidenti ratione non potest limitatio adhiberi, præterquam quod in iure canonico ob homicidium quantumvis occultum irregularitas incurritur. Præterea ex contextu verborum ipsorum (inquit Suarez) conuincitur: Sic enim habent. Secundus est. Homicidium aliquo tempore perpetrata, vel publicè infamem propter enormia peccata esse: in quo contextu duo Suarez considerat. Vnum est eo ipso quod aduerbium publicè in posteriori membro additur, & non in priori, tacitè à priori excludi. Aliud est in reliquis delictis impedimentum poni ratione infamiae; in homicidio verò non, sed ratione solius delicti; sic in praxi testatur receptum. Nam si quis fateretur se homicidium absque eo, quod interrogaretur, an publicè, an secretè statim absque ulteriori progressu ut inhabilis repelleretur. Ergo signum est homicidium quantumvis occultum esse impedimentum essentiale. Quod si obicitur hoc impedimentum oppositum esse, ne hoc delicto homicidij notari minus idonei ministri sint ad verbum Dei Euangelizandum. Respondet Suarez *dict. cap. num. 13.* Id non obstat quominus occultum homicidium impedimentum præstet. Nam esto eo in casu hæc ratio cesset; sufficit quod generaliter procedat, præcipue cum illud delictum, quod modo occultum est, possit postea publicum fieri. Deinde subiicit notam illam non tam sumendam esse comparatione illorum, qui Euangelizandi sunt, quam Euangelizantium; ac proinde dictionem *notam* non tam significare infamiam, sed defectum; ita ut faciat hunc sensum qui hunc homicidij defectum habuerint, minus idonei ministri sunt ad Euangelizandum propter consuetam, & communem hominum infirmitatem, qui semel labentes sepius labuntur, vel factis naturam deprauatam ad similes lapsus inclinamam ostendunt. Quod si ita est, homicidium quantumvis occultissimum impedimentum præstabit.

16. Cæterum etsi hæc probabilissime dicta sint difficilia apparent; durum enim videretur ob homicidium simplex occultissimum, cuius nullum periculum adeit manifestari, esse quempiam à religioso statu Societatis I. S. S. v. excludendum. Grauis namque delictum est, & verbo diuino seminandum magis contrarium abnegatio fidei, quam homicidium, & tamen de abnegatione fidei fateretur Suarez *dicto cap. 1. numer. 14.* Esse necessarium, ut saltem sit probabilis. Ergo ipsi de homicidio fateri debet: cum nulla specialis ratio in abnegatione fidei, quam in homicidio reperitur, ob quam abnegatio fidei occulta non præstet impedimentum ingressui Societatis; præter autem homicidium: nam in vtroque impedimento eadem est ratio decidendi, ut constat manifestè ex illis verbis, *cap. 2. exar. numer. 6.* Prædicti casus, &c. Contextus autem verborum idem omnino est (vt de se patet) in abnegationem fidei; ac in homicidio. Ergo ex nullo capite apparet fundamentum huius diuersitatis: Nam verbum illud *inter infideles*, quod fuit additum in constitutione non ad temperandum impedimentum, sed potius ad illud aggrauandum appositum est, vt in superioris impedimenti declaratione ponderatum. Præterea id argumentum, quo Suarez conuincitur ad affirmandum homicidium occultum impedimentum esse, eformari efficacius poterit in abnegatione fidei. Conuincatur enim ex eo quod in constitutione secundi impedimenti aduerbium publicè non in homicidio, sed in aliis criminibus fuerit appositum. At in constitutione primi impedimenti publicitas non in abnegatione fidei, sed in errorum incurfu, & in Schismate apposita fuit. Ergo idem argumentum effici potest: Quapropter sicut de abnegatione fidei dixi cum Suarez requiri esse ad minus probabilem, hoc est duobus testibus notam idem censeo de homicidio, debere esse probabile, vt impedimentum præstet. Moueor ratione decidendi allegata à S. Ignatio, quæ fuit ne ministri Societatis notam aliquam haberent, ob quam minus apti; & idonei essent ad verbum diuini seminandum propter consuetam, & communem hominum infirmitatem. Ad hanc notam habere non possunt ob delictum occultum, & improbabile. Nam delictum dum est occultum, notam non irrogat. Nota enim vt ex pluribus comprobatur. *Ambros. Calepin.* infamia, & ignominia est. Quod si sumatur pro signo, seu indicio erit in hac parte indicium, seu signum delicti infamiam irrogantis. Ergo stante delicto occulto nulla est nota, cum nulla sit infamia, nec signum illis. Alienum ergo à veritate est sumere notam pro defectu omnino occulto, neque vllus Doctor hanc dictionem in ea significatione vsurpauit; quomodo ergo credendum est sanctissimum, & prudentissimum Ignatium in re ita grauea sic vium fuisse? Præterea quoad verbum Dei seminandum fructumque colligendum nihil omnino obest quempiam fuisse aliquando homicidam, dum homicidium prorsus

ignotum est. Nam comparatione audientium idem est esse homicidium ignotum, ac non esse committum: Et licet in homicidio per se spectari videatur delictum committum, deprauationem illius ingenitæ naturæ arguere, & fundamentum aliquod, seu suspicionem præstare simile committendi leuissimum est tale fundamentum: neque id S. P. N. Ignatius attendit. Nam in hoc impedimento non tam spectari naturam & inclinationem ingredientium Societatem, illorumque spirituale profectum, quam profectum illorum, quibus Euangelizandum erat. Alias non mentionem Euangelij, & ministerij verbum diuini seminandi faceret, vt potest ad finem intantum proprii, & singularis profectus non necessarium. Neque concluderet se hæc impedimenta constitueret ob consuetam, & communem hominum necessitatem, sed diceret se constitueret illa impedimenta ob ingredientis infirmitatem.

17. Neque obstant rationes, quibus doctissimus Suarez motus est ad affirmandum occultissimum homicidium impedimentum esse. Ad primum respondeo etsi in constitutione non fuerit expressum an debeat esse publicum, vel secretum, satis ex ratione decidendi colligi debere esse ad minus probabile & licet id non colligatur evidenti rationatione; sufficit, quod probabiliter colligatur, vt prudenter sub opinione, & non sub euidenti assensus homicidium omnino occultum, & improbabile non esse impedimentum, esse verò occultum probabile. Ad confirmationem concedo homicidium omnino occultum constituitur irregularem, nego tamen constituitur impedimentum in Societate. Tum, quia non quælibet irregularitas homicidij hoc impedimentum constituit vt constat in occidente publica auctoritate, tum & præcipue, quia illa irregularitas non ob fructum, & spirituale profectum illorum, quibus Sacramenta ministranda erant, imponitur, vt imponitur impedimentum in Societate, sed ob decentiam Sacramenti constituitur. Secundum argumentum desumptum ex contextu verborum solum probat in homicidio non requiri eam publicitatem, quæ in aliis delictis requiritur, sed non probat aliam non requiri. Quare ex vi huius argumenti bene possimus affirmare in homicidio requiri publicitatem absolute siue iure, siue facto, siue ex fama. In aliis verò delictis requiri publicitatem ex fama, quæ infamem publicè constituit. Multo minus probat illud argumentum non requiri homicidij probabilitatem. Adde non sine mysterio in loco allegato constituit. (Qui præcipue spectandus est, vt potest directe impedimenta delictis, in examine verò definita supponuntur) omisisse aduerbium publicè, quod in aliis peccatis ab homicidio, in examine appouerat, quasi forte tacitè innuens tam in homicidio, quam in aliis peccatis publicitatem requiri. Ad confirmationem concedo eam, qui in examine fateretur homicidium à Societate repelli, quin vlteteris interrogetur, an publicum, vel occultum, probabile, vel improbabile sit. Quia quando non est nimis necessarius Societati eius ingressus, prudentissime expellitur qui saltem sub opinione habet impedimentum distans. Sed præcipue expellitur, quia saltem sui confessione in illo iudicio facta, homicidium est non solum probabile, sed probatum, & quasi notorium: Secus verò videtur dicendum, si sub sigillo confessionis esset homicidium declaratum.

18. Præterea dubitare posses; an mandans, vel consulens homicidium fieri: eo ipso habeat impedimentum homicidij subsecuro; tamen ipse hominem physicè, & realiter non interfecerit? Cui dubitationi respondet S. Ignatius *parte constitur. cap. 3. in Glossa litt. C.* his verbis. Qui cum deliberatione homicidium perpetrari iussisset, si effectus est constitutus, quamuis manu tua non occiderit, inter homicidas erit existimandus. Cum ergo de consulente nihil dixerit credo non esse impedimentum. Quia constitutio non de perpetratione homicidij moralis, sed Physica est intelligenda, & indigneque hæc additio de occidente per mandatum, vt mandantem comprehendet. Quippe communissima sententia est, censuram, & penam latam aduersus facientes non comprehendere mandantem, & consulentem; quia non verè, & proprie facit, sed interpretatiuè, vt multis probat Decian. *traç. 1. tom. lib. 9. cap. 32. per totum* Thomas Sanchez lib. 3. de matrim. *diff. 49. num. 2.*

19. Denique à Itoabitis, qua ratione intelligatur illa secunda pars eius impedimenti; vel propter enormiam peccata publicè infamem fuisse. Constitutio dicit vel esse propter enormiam peccata infamem. Neque addidit dicitur necesse dixit fuisse, & meritiò quia illud aduerbium publicè necessitas supponitur si infamis est, quia infamis esse non potest, quia publicè talis sit. Non oportuit dicere fuisse, sed esse, quia si fuit, & non est, neque illius periculum, cessat impedimentum. Si enim infamis discedens à loco, vbi infamiam contraxit tamque secretè respiciens, vt nihil timendum videretur, possit in Societate admitti (vt dicit Gloss. *illius constitur. 1. p. c. 3. litt. D.* & in *exam. c. 2. litt. C.*) à fortiori si omni loco infamia abolita

esset. Quæ verò sint hæc enormia peccata, ob quorum infamiam quis est ad Societatem inhabilis iudicio Præpositi Generalis. S. Ignatii in dicta Glossa confitetur remittit.

20. Circa tertium impedimentum, quod est assumptio religionis habitum, vel heremiticam cum veltu monachali fuisse. Aduertere debes gestationem dicti habitus etiam per unicum diem animo illam vitam proficendi impedimentum esse, vt expressè notatur in Glossa d. c. 3. confitetur. 1. part. litt. E. Additum fuit in e. 2. examini. pro maiori claritate habitum alicuius religionis fratrum, & Clericorum; vt tacite insinuetur debere in alia religione à Societate habitum esse susceptum; & præterea fuisse habitum religionis equitum D. Iacobi, Calatrava, Alcantara nec non D. Ioannis non præterea impedimentum; quia non est religio clericorum, vel fratrum communiter viuentium, & fuit desitum in congregatio generali decreto 125. & can. 5. Est tamen impedimentum, si habitum clericorum hanc religionem assumpsisset; quia si proptiè, & in rigore religiosi sunt, & voto religionis illius habitus assumptione sic latis: Et ita tradit Suar. tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 2. c. 1. n. 16. Duplicem rationem assignat P. N. S. Ignat. in exam. gener. c. 2. n. 6. Ob quam hoc impedimentum in Societate constituitur. Prior est, quia est indicium alicuius leuitatis, & inconstantiæ à prima vocatione desistere: Quod si dicas id etiam probari, neque in Societatem recipi posse, si receptus in ea exiret; respondeo negando sequelam (vt videatur eam Suar. concedere, d. c. 1. n. 20. sine), quia reditu ad ipsam Societatem hæc inconstantiæ reparatur. Posterior ratio est, vt omnes professi, coadiutores & Scholastici melius in domino conferuntur, si sint omnes veluti vnus coloris, & similitudinis. Timuit enim S. Ignatius ne exeuntes ex alia religione, & in nostra recepti diuersimodè ab aliis de nostro instituto sentirent.

21. Circa quartum impedimentum, quod est vinculum matrimonij, vel seruitutis legitime id venit notandum est in loco constitutionis non fuerit expressum debere esse matrimonium consummatum. At quia illa cap. 2. examini. expressum est debere esse consummatum, & in Glossa confitetur. clarè iupponitur, solum matrimonium consummatum præstat impedimentum. Quod cessabit, si diuortium fuerit celebratum, vel si coniux licentiam dederit seruatis iuris circumstantiis, quales sunt ingressus alterius coniugis in religionem si iuuenis sit; vel periculum incontinentiæ habet, si tenex, & absque incontinentiæ periculo voti castitatis emissio. Quapropter vt bene notauit Suar. d. tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 2. cap. 1. n. 22. Si solum est licentia coniugis vxoratus Societatem ingrederetur absque eo quod hæc circumstantiæ seruarentur, nullus esset eius ingressus quia non seruat conditionem, sub qua cessat impedimentum.

22. Matrimonio raro ligatur est substantialem à Societate impeditur non sit, at in ea nequaquam recipi potest absque coniugis consensu nisi recipiatur ad professionem faciendam nouitatu expleto; quia cum voto simplicia verum religionis constituta vinculum matrimonij rati antecedens non dissoluant, etiam subsequens annullent, grauius læderetur vxor; si abique illius consensu postea sic matrimonio ligatur Societatem per vora biennij ingredi. Quod si aliquis sic esset receptus & repeti ab vxore potest, & Societas debet illum ab obligatione votorum absolueri.

23. De vinculo seruitutis nihil occurrit dicendum, cum satis clarum est illo stante impedimentum essentiale in Societate esse. Dominus autem concedere potest seruo licentiam ingrediendi religionem, & eo ipso cessat impedimentum, quia cessat seruitus. Non enim est impedimentum fuisse seruum, sed esse, sicut neque fuisse vxoratum, sed esse.

24. Quintum impedimentum, quod est pari defectum iudicij, vel ad illud habere dispositionem notabilem constat in graue damnum Societatis esse, si eo affectus in Societatem recipiatur. Quod si de hoc defectu dubium existat, medicorum consilio, accedente Præpositi Generalis assensu decidendum est.

§. II.

Expenduntur secundaria impedimenta à Societate aliquantulum excludentia.

S V M M A R I V M.

1. Hæc impedimenta enumerantur.
2. Adhita his sunt infectio sanguinis & maioratus.
3. Si legatus ex supra dicto impedimento recipiatur ab eo, qui potestatem non habet in illis dispensandi, nulla est receptio.
4. Quid in hac parte Provinciales ex iure ordinario possint?
5. An possint recipere qui 14. annum completum habent? Negat Sanchez.

6. Satis probabile est posse spectato iure scripto Societatis recipi spectata consuetudine.

7. Quid debeat Præpositus Generalis facere, si vult ne recipiantur nouitij ante 15. annum completum.

8. Si recipiatis cum aliquo ex his impedimentis ab eo qui potestatem habet dispensandi, si manifestes, valet receptio, si taceas, dubium est.

9. Probabilis est validam esse receptionem.

1. Præter supra dicta impedimenta substantialia sunt, quæ secundaria vocantur, quorum, singula vt dicit S. Ignatius. 1. p. confitetur. c. 3. quamuis à Societate non excludant, reddunt tamen minus idoneum eum, qui admitti exoptat, & postea tanti momenti esse defectus vt, & seruitio Dei non esset futurum cum eo quemquam admitti. Hæc sunt, quoad interiora atinent. Primò passiones, vel affectus, qui dominari non posse videantur, vel peccatorum habitus, de quibus non magna emendatio speretur. Secundò intentio minus recta, quam par esset ad Religionis ingressum, vt quæ cum humano aliquo sine sit admixta. Tertiò inconstantiæ, seu remissio animi notabilis, ex qua qui de ingressu agit parum utilis futurus creditur ad Societatis munera obunda. Quartò indiscretæ deuotiones, quæ in causa esse solent, vt aliquis in illusiones, & non exigui momenti errores incidat. Quintò litterarum ignorantia, vel ingenij, aut memoriæ ad eas addiscendas, vel lingue ad explicandum defectus in illis, qui præ se ferunt intentionem, vel desiderium ulterius progrediendi, quam solent coadiutores temporales. Sextò iudicij defectus, vel mutabilis in proprio sensu obduratio, quæ omnibus congregationibus multum solet facere negotij. Quoad exteriorum hominum impedimenta secundaria sunt. Primò, defectus in integritate corporis, morbus, debilitas, vel notabilis deformitas. Secundò ætas valde tenera, vel plus factis prouecta. Tertiò res alienum, vel ciuiles obligationes. Habentur 1. part. confitetur cap. 3.

Impedimenta quoad animum explicatione non indigent eius enim arbitrio, qui potestatem habet recipiendi nouitios remittitur à loco confitetur. Glossa littera. H. Circa impedimenta corporis sic inquit constitutio in Glossa littera I. & K. An inducendum est eos qui deformitates, vel defectus insignes habent, vt gibbus, vel alia quæpiam monstruosa, siue sic nati fuerint, siue ex aliqua externa causa, vt percussione, & similibus id acciderit, ad Societatem nostram non esse idoneos, partim quod res huiusmodi ad sacerdotium obstat solent, partim quod ad proximorum edificationem, quibus cum ex instituti nostri ratione versamur minime iuant, nisi vt superius dictum est, aliis eximius virtutibus, ac bonis Dei dispensentur, cum quibus huiusmodi defectus corporis potius ad augmentum, quam ad diminutionem edificationis facturi viderentur. Quoad ætatem atinet 14. annis minore, vt quis ad probationem, aut 25. vt ad professionem admittatur. Si in quibusdam peculiaribus de causis antevertendum esse id tempus ad finem maioris diuini seruitij nobis præfixum videretur, penes Præpositum Generalem facultas erit prudenter, ac circumspectè dispensandi, & idem cum prouectior ætas fuerit considerabit, an expedit necne ad vniuersale bonum huiusmodi defectum tolerari. De re alieno inquit constitutio diligenter consideretur, ne indoffendibili, vel perturbationis, occasio oriatur præsertim in obligationibus ciuilibus, de quibus iura disponunt præter rationem, quæ habenda est edificationis.

2. His impedimentis secundariis alia duo à Societate addita sunt in congregatio generali. Primum est, ne ingressurus Societatem ex infecto sanguine Iudæorum, & Saracenorum procedat. Sic enim congregatio 1. can. 3. decreuit. Quoniam Societatis ministeria eo maiori cum fructu in communi animarum salute procuranda exercentur, quo Nostri longius absint his hominum conditionibus, quæ aliis offendiculo esse possunt: nullus omnino ex his, qui Hæbreorum, aut Saracenorum genere descendunt, deinceps in Societatem admittatur. Quod eorum quispian errore aliquo admissus fuerit, cum primò de hoc impedimento constituerit, quocumque tempore ante professionem detegatur admonito prius Præposito Generalis & expectato eius responso dimittatur. De qua re omnes ante admissionem perspicue admonendi erunt. Hoc autem decretum indispensabilis impedimenti vim obtineat, ita vt nullus omnino superior, ac ne ipse quidem Præpositus Generalis in ea dispensare possit. Subintelligitur de licita dispensatione, non de valida. Nam cum hoc impedimentum non sit essentiale, consequenter eo ligatus capax est, vt valide saltem in Societatem recipiatur. Ergo ab aliquo superiore Societatis, qui non potest esse alius nisi Generalis Præpositus. Desumptus est hic Canon ex decreto 41. & 42. eiusdem congregatio. 5. Vbi sic inquit congregatio. Quamquam Societas pro communi salute omnibus omnia fieri optat, vt quos poterit Christo, lucrifaciat, non tamen necessum est, vt suos ministros ex quouis hominum genere desumat. Quia potius ad

ad maiorem Dei gloriam, perfectioremque præpositi, sibi finis affectionem convenientius est, ut eos habeat operarios, qui omnibus aliis nationibus in toto orbe gratiores sint, & quibus in Ecclesia Dei libentius, & fidentius videntur, quorum voluntas bene aut male in hos affecta (vt S. Ignatius inquit) multum habet momenti, vt aditus ad diuinum obsequium, & animarum auxilium aperiantur, aut præcludatur. Postea verò in congregat. 6. decret. 46. Magna ex parte hoc decretum temperatum est, vt solum quoad quintam generationem informatio desumatur: Concordant hæc decreta cum his quæ habentur in exam. gen. cap. 3. §.

Secundum impedimentum ab eadem congregat. 5. canon. 4. Statutum est maioratus Hispanus. Inquit enim congregatio. Nemo deinceps iure maioratus gaudens in Hispania, nisi habita facultate R. Patre Præpositi Generalis in societatem recipiatur: Et si sit iis donis ornatus, vt spem magnam præbeat se post biennium probationis fore talem, qualem nostræ constitutiones requirunt, vt ad professionem trium votorum admitti queat. Ad professionem intelligatur admittendus, nisi qualitas maioratus eiusmodi fuerit, vt promotio ad sacrum ordinem firmatarij illius abdicacionis satis sit: tunc enim non professio, sed ordinario procuranda erit: desumptus est hic Canon ex decreto 14. eiusdem 5. congregat. Non caret difficultate de quo maioratu decretum hoc intelligendum sit; an inquam de solo maioratu regia facultate constituto, an de maioratu propria instituentis autoritate facto. Et ratio dubitandi est; quia solus autoritate regia constitutus videtur in communi acceptione maioratus appellari, vt per transfelam dixit Anon. Gomez. l. 45. Tauri. num. 116. & Ferdinand. Gomez. leg. 25. Tauri num. 62. Sed omnino tenendum est siue regia facultate, siue propria maioratus sit institutus, hoc decreto comprehendendum: quia verè, propriè, & communi acceptione maioratus est, vt expressè colligitur ex leg. 45. Taurisquæ hodie est lex 4. tit. 7. lib. 5. compil. ibi. El que hiziere algun mayorazgo conque sea con autoridad nuestra. Supponit ergo lex siue autoritate regia verum maioratum institui posse: tradit Greg. Lopez l. 2. tit. 15. p. 2. Glossa 1. Ferdinand. Valq. de success. creat. §. 26. n. 95. & 96. Couarr. lib. 3. resolut. cap. 5. num. 4. Molin. de Hispan. primogenit. lib. 1. c. 1. num. 25. & aliis relictis Matienço l. 1. tit. 6. lib. 5. compilat. Gloss. 11. in primo. & l. 4. tit. 7. Gloss. 1. Ratio est, quia maioratus nihil aliud est, quam quoddam fideicommissum familiaris relictum, in quo abique vlla diuisione proximior in gradu succedere debet ex instituentis voluntate, vt pluribus firmat Molin. d. lib. 1. de Hispan. primogen. cap. 1. num. 7. & 21. quæ definitio tam maioratu regi facultate instituto, quam propria competit.

3. Vt autem horum impedimentorum doctrina innotescat, enodandæ sunt aliquot difficultates. Prima est; an ligatus aliquo ex supradictis impedimentis, neque id manifestans, validus sit eius ingressus. Si recipiatur ab eo, qui in illis non habet potestatem dispensandi? Conclusio est, in validum esse ingressum, siue recipienti impedimentum manifestetur, siue non. Quia est receptio facta ab eo, qui nulla recipienti potestate gaudet. Nam in Societate illi superiores, qui potestatem habent recipienti nouitios ad probationem, habent potestatem in his secundariis impedimentis dispensandi, & è contra; vt manifestè constat, ex 1. parte constitut. cap. 3. littera H. ibi quoduis ex his secundariis impedimentis ex se satis esse possent ne quis admitteretur. Sed quia accidere possent aliquem huiusmodi defectum alijs præclaris donis compensari, ac in domino tolerandum esse iudicaretur, id discernendum prudentiæ eius, qui admittendi facultatem habet relinquatur, & eiusdem erit in huiusmodi casibus dispensare. Et ratio idiplum demonstrat; quia potestas dispensandi in his impedimentis nihil est aliud, quam potestas recipienti in Societate, qui illis fuerint ligati. Quia defectus in se non tollantur, sed illis non obstantibus recipitur in Societatem eos habens. Ergo qui habuerit potestatem recipienti in Societatem eos, qui his defectibus fuerint ligati, habebit potestatem dispensandi, & e contra.

4. Hinc fit Prouinciales in Societate dispensare, & consequenter recipere nouitios posse impeditos secundariis impedimentis excepto impedimento tum deformitatis, tum notabilis defectus qualem Eunuchi habent, tum ætatis teneræ, vel proeclæ, tum matrimonij rati, tum generis infecti, tum maioratus constat ex regula Prouincialis regul. 35. & 36. ibi. In secundariis impedimentis dispensandi facultatem habebit (scilicet Prouincialis) præterquam in deformitate magna, aut defectu insigni, qualem habent Eunuchi, aut in ætate infra 15. vltra 50. expletos annos, & in coniugatis etiã in casu, in quo non est impedimentum essentiale. Exceptio generis, & maioratus ex decreto congregationis constat, cum id Præposito Generali fuerit reseruat. Quocirca si Prouincialis tentaret absque speciali Præpositi Generalis facultate recipere Eunuchum, coniugatum, maioratu gaudentem, sanguine infectum, aut in ætate infra 15. & vltra 50. expletos annos, nulla esset receptio, vt potest à non habente potestatem facta. Neque

obstat hæc impedimenta substantialia non esse; quia id solum probat posse à Præposito Generali dispensari, non tamen probat receptionem à quocumque superiore factam illis impedimentis obstantibus validam esse, quippe qui in ipse dispensare non potest. Præterquam quod nullitas huius ingressus non tam ex impedimentis prouenit, quam ex defectu potestatis in admittente, quæ nulla est in Prouincialis his impedimentis obstantibus. Nam cum tota potestas recipienti nouitios in societatem sit penes Præpositum Generalem, neque alij superiores eam habeant, nisi quatenus ipse communicauerit, vt expressè habetur. 1. parte constitut. cap. 1. & 9. p. cap. 3. & tradit Thomas Sanchez lib. 5. summ. cap. 4. n. 26. Suarez tom. 4. de Religione tractat. 10. lib. 2. cap. 4. n. 10. & Prouincialibus communicata non sit potestas recipienti nouitios aliquo ex dictis impedimentis ligatos; imò potestis est denegare, consequens est vt tentata receptio nulla sit. Quod autem Prouincialibus non sit hæc potestas concessa constat ex regula 35. & 36. sui officij, in qua potestas generaliter concessa in regul. 31. limitatur. Et quoties aliqua potestas cum limitatione alicui conceditur aliis non habenti, si limitationem excedit, actus quoad illum excessum nullus est, vt tradit Cardinal. in principio de iure patronatus quest. 7. Abbas & Felin. cap. ex parte num. 1. de constit. quos refert & sequitur Thomas Sanchez lib. 5. Decalogum cap. 4. num. 26. & laicè diximus, tract. 3. de legibus disp. 2. punct. 9. Deinde forma sub qua alicui delegatur facultas actum aliquem efficiendi, debet ad vnguem seruari; ex capite cum delicto de Rescript. capite venerabili de officio delegat. ad finem lege inter arri. ces. ff. de solutionibus lege diligenter ff. mandati & probat Hieronymus Gonzales regula 8. cancell. Gloss. 18. num. 75. & sequentibus. Vnde est principium in iure satis receptum idem esse fieri aliquid contra formam, & solennitatem iuris, & dispositionem Pontificum, & Principum, ac si non fieret. cap. 1. de translat. Prælatorum lege 2. ff. de excusacione tutorum. Sed forma & dispositio, sub qua generaliter præpositus committitur Prouincialis Societatis recipienti nouitios, est si recipienti supradicta impedimenta non habeant. Ergo receptio illorum, qui illis impedimentis ligati fuerint, nulla erit.

5. Solum est aliqua controversia de illo impedimento ætatis teneræ, inquam receptus in ætate 14. annorum completorum, antequam 15. compleat valeat receptio? Et quæstio procedit ex vi iuris Societatis seculæ specialiter facultate, quam mihi constat iam omnibus Prouincialibus specialiter datam esse à Reuerendissimo P. N. Mutio Vitteleschi meritiſſimo totius Societatis præposito generali? Negat Thomas Sanchez lib. Decalog. cap. 4. num. 7. & 26. e motu rationis quia in regula Prouincialis 36. Cauetur ne possit Prouincialis recipere in Societate nouitium infra 15. & vltra 50. expletos annos. Quæ verba supponunt non posse recipi à Prouincialibus nouitium non habentem 15. annos completos; quia dictio illa expletos annos vtrumque numerum comprehendit & 15. & 50. Deinde esto in constitutionibus solum 14. annos completus exposculatur pro nouitiatione ingressu, vt constat ex 1. parte constitut. cap. 2. num. 12. & cap. 3. littera K. & parte 4. capite 2. in Glossa: cum in regula Prouincialis cauatur debere esse 15. aliquid speciale spectatum fuit à generali præposito. Alias vt quid numerum, & hylum in constitutionibus seruum mutauit? Et confirmo: in 1. parte constitut. c. 3. littera K. Explicans Sanctus Ignatius ætatem teneram, in qua nullus in Societatem recipi potest, expressit numero quatuordecim 14. ibi quod ad ætatem attinet 14. annis minorem, vt quis ad probationem admittatur. Et supradictus numerus 14. necessario intelligi debet completus, & non inceptus, vt colligitur ex cap. 2. antecedenti num. 1. Ibi ætas vt admittatur ad probationem excedere debet decimum quartum annum; vt ad professionem verò vigesimum quintum. Ergo si recipientis excedere debet illum 14. completum habere. Cum ergo in regula Prouincialis non apposerit Generalis 14. sed 15. infertur noluisse generalem Prouincialibus concedere facultatem recipienti ad probationem nisi 15. anno impleto. Præterea dictio illa infra 15. annos, idem est ac dicere minor annorum 15. qui autem 15. annos completos non habet, absque minor 15. est, & probat constitutio 1. parte cap. 3. littera K. Vbi cauetur neminem esse ad probationem recipientem 14. annis minorem, & vocat minorem 14. qui 14. completum non habet, & constat ex cap. 2. antecedenti; vbi dicit debere excedere 14. annum. Quapropter est dictio illa expletos annos vtrumque numerum non comprehenderet, sed solum numerum 50. dictio illa infra apposita numero 15. continet, excludi à facultate Prouincialis, qui 15. completum non habet. Argument. leg. 3. §. minorem ff. de minoribus 15. annum. Vbi minor adhuc dicitur vltimo die anni 15. donec hora natiuitatis decurrat. Et ratio redditur, quia ante illam horam nondum completus 15. annum. Hinc est quod quando in Concilio Tridentino sessio 24. cap. 12. de reformat. Exposculatur pro obinentibus dignitates non habentes curam animarum, vt sint minores 22. annis, vbi vigesimo secundo anno non minores

nores adfiscantur, manifestè voluit debere 22. annum esse completum, vt optimè notat Lellius libro 1. de iustitia cap. 34. dubio 20. num. 108. Subditque rationem. Qui enim non compleuit 22. est minor etate. Ex quibus omnibus colligitur Prouincialem ex vi communis iuris Iesuítico non habere potestatem recipiendi ad probationem qui 25. annum non compleuerit, illiusque receptionem nullam esse.

6. Credo tamen satis probabiliter dici posse spectato iure scripto Iesuítico posse Prouincialem recipere ad probationem qui 14. completum, & inceptum 15. habuerit. At spectata praxi, & stylo recepto Societatis omnino esse certissimum, & indubitabile. Duplicem partem habet conclusio. Prior diffi- cilior est. Sed ad eius probationem est aduertendum dictio- nes infra & ultra esse terminos oppositos, & correlatiuos, & dispositum in vno censetur in alio per oppositionem dispo- situm, ex leg. finali Cod. indicta vidui; & ex multis probat Eberard. loco à correctis iuris num. 8. Sed sic est, quod in di- ctione ultra 50. annos expletos, requiritur quod recipiendus filios habeat ita completos, vt neque vnus dies 50. desit. Ergo in dictione infra 15. completum, necessarium est, vt neque vnus dies quindecim anni desit. Nam si aliquem diem illius quindecimi anni habeat, iam non habet in toto rigore com- pletè; & perfectè infra 15. completos, sed infra 15. inceptos. Qui enim 14. annum completum habet, & dimidium decim- um quintum, non est propriè infra quindecim completè, sed inceptè, seu potius est infra quindecim. Atque ita dictio illa expletos annos iuncta dictionibus infra, & ultra potius probat sufficere 15. inceptum, quam completum; idèque r. parte consilii. cap. 3. littera K. Vbi numero quatuordecimo signatur etas recipiendorum non fuit dictum ne sit minor 15. quia alius numerus 25. ibidem signatus non fuit oppositus, sed conformis; Sed in regul. 36. Prouincialis appositæ fuerunt dictiones infra, & ultra oppositæ merito ergo in tenera etate signatus fuit numerus 15. vt clarè colliges, sicut in numero 50. requiritur vt excludat ob prouectam etatem à pote- stare Prouincialis habeat, 50. annum ita completum, vt neque vnus dies desit, ita vt ob teneram etatem excludatur, ita sit infra 15. vt neque vnus dies 15. habeat. Quis negare poterit hanc explicationem esse probabilem, & verbis regulæ conue- nire? Sustinenda ergo est præcipue ne censetur regula à constitutione deuiare, inique commune, & aliarum religio- num corrigere, quibus concessum est pubertate adæpta no- uicios recipere; & iuris correctio odiosa est, & omnino vi- tanda, leg. præcipimus Cod. de appellat. Quod ita verum est, vt gratia vitandæ iuris correctionis à propria verborum sig- nificatione recedendum sit; vt docent Abbas cap. cum olim sine de sentent. & re iudic. Gutierr. lib. 3. practica quæst. 15. n. 34. Et multis aliis relatis Thom. Sanch. lib. 1. de sponsalib. disp. 17. num. 6. & Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. cap. 20. num. 4. Eo solum vt vitetur iuris correctio admittit tacitam professionem post Tridentin. Posteo ergo supradictam explicationem verbis regulæ conuenire; tametsi ea, quam adducit Sanch. rigi- dior, & prior sit; dicendum est Prouincialis limitatam non esse potestatem recipiendi nisi ad eos, qui neque vnium diem decimquinti anni habeant; quia potestas dispensandi in nullis à concedente præiudicium cedens latè est interpre- tanda, vt dictum est Tractat. de legibus disp. de privilegio, & dispensat. & tradit idem Sanch. multis allegatis lib. 8. de mat- rim. disp. 1. n. 4. Et hæc potestas Prouincialis, vt de se constat, talis est. Ergo.

Secunda pars conclusionis apertissima est, cum satis recep- tum, & vtu comprobatur sit Prouinciales in receptione nouitiorum nunquam inuestigasse, an nouitij 15. annum com- pletum habuerint, sed solum an habuerint 14. inceptum 15. & in hac etate in variis prouinciis, plures esse receptos; & in collegio regali Salmantino aderant me presente quatuor vel quinque qui in ea etate admitti fuerint. Sed consuetudo, & praxis recepta sufficit ad derogandam supradictam legem, & limitationem regulæ & relinquendam prouinciali potesta- tem integram iuxta ipsius reg. 31. quia vt latè diximus Tract. de leg. disp. de consuetud. consuetudo legitime præscripta suf- ficat ad derogandam quamlibet legem, statutum, & constitu- tionem, & concedendam iurisdictionem alias non habenti, taliter quod eidem Sanchez tom. 2. de matr. lib. 7. disp. 4. n. 14. Hæc quæst. 97. de legib. tract. 14. sect. 10. num. 80. Innumeris relatis videatur consuetudinem sufficere ad tollenda impedi- menta matrimonij iure positio introducenda efficiendisque habiles, qui lege stante non erant, à fortiori poterit consue- tudo derogare limitationem facultati generali appositam. Ex- plicatur amplius. Hæc praxis & stylus recipiendi nouitios in etate 14. anni completi, & incepti 15. vel procedit sciente præposito generali, vel illo ignorante? Si præpositus genera- lis scit, quod aliter eredi non potest ob continuationem illius, ita dicitur nam, & exactam relationem nouitiorum, que præ- positio generali transmittitur, cum liceris priuatis tum catà- logo congregationis prouincialis, clarum est hanc limitatio- nem subliam esse: nam sciente principe, & non contradicente,

cum facillè posset, censetur consentire, vt in simili tradit Pa- normit. in c. vlt. de consuetud. Gloss. in c. 1. de transg. & pace. Quod adeo verum est, vt bonus, vel tenus actus huius con- suctudinis sufficiat ad derogandam quamlibet legis limita- tionem, vt relato Syluest. verbo consuetudo n. 6. Panorm. d. c. fin. docet Lellius lib. 2. de iustit. c. 6. dub. 14. n. 45. Sanch. lib. 4. de matr. disp. 1. n. 22. & pluribus allegat. Hales q. 97. tract. 14. de le- gib. sect. 8. ex c. ita nos 25. q. 2. Vbi binus actus appellatur quæ- vltus, & consuetudo, & concludit consuetudinem dare faculta- tem non habenti, c. cum contingit de foro competenti. Ad idem est communis doctrina per ratihabitionem iurisdictionem concedi. Et licet controuersum sit, an sufficiat ratihabito de futuro, ex reg. c. res ratihabito retrotrahitur, & mandato non est dubium comparari. At ferè omnes conueniunt ratihabito- ne de præsentis expressa aliquo signo iurisdictionem concedi aliàs non habenti; idèque potest virtute illius administrare Sacramenta iurisdictionem postulantia, vt de Sacramento penitentia, & assistentia ad matrimonium docet Gab. Valq. de penit. q. 91. art. 2. dub. 1. n. 3. Sanch. lib. 3. de matr. disp. 35. n. 17. & 20. Suarez aliis relatis, tom. 4. de penit. disp. 26. sect. 1. n. 14. & disp. 27. sect. 14. à n. 1. Si ergo præpositus generalis sciebat hunc vltum, & non interdicebat in futurum, continuatur appro- bare: Alias iniquissime faceret non monens Prouinciales de nullitate ingressus nouitiorum, & de usurpatione suæ pote- statis in re tam graui. Quod si generalis hunc vltum & praxim ignorauit, Prouincialesque illo ignorante ad probationem re- ceperunt in etate 14. anni completi, validè, & licitè proces- serunt maxime post decennium à publicata regula. Nam con- suetudo cum vim, & efficaciam habet, vt sufficit aduersus legem præscribere, itaque potest tollere, & aliud de nouo intro- ducere, ex c. fin. de consuetud. vbi Panorm. Felin. & alij ibi, & Couar. lib. 3. var. c. 13. n. 4. & innumeris allegatis Sanch. l. 7. de matr. disp. 4. à n. 11. & disp. 17. n. 7. & disp. 22. n. 20. Salas q. 97. tract. 14. de legib. sect. 2. & 3. & seqq. Et nos diximus tract. de legib. disp. 3. de consuetud. punct. 4. Solumque est inter Doctores controuersia, quod tempus necessarium sit, & omittis placitis variis ibi punct. 2. §. 2. probauimus decennium sufficere. Quo supposito esto prohibendum esse Prouinciali recipere nouitios ante 15. annum completum, vtu & consuetudine in contrarium derogatum est, cum non solum huius consuetudinis decen- nium, sed & quadragensimum, & septuagesimum transactum est post huius regulæ publicationem. Adde hanc prohibitionem non recipiendi nouitios, qui 15. completum non habeant po- tius per desuetudinem, seu non vltum cessasse, quia nunquam ex obligatione recepta est, & quando sic cessat, sentit Azor. l. p. l. s. in lit. mor. c. 4. q. 6. Tanquam indubitatum sufficere decennium. Confirmito. Lex cum sensum, & interpretationem recipit, quem vltus, & consuetudo declarat. Vnde ortum est illud Axioma. Consuetudo est optima legum interpretes, c. cum dile- ctus de consuetud. leg. si de interpretatione ff. de leg. & multis allegatis docet Sanch. l. 6. in Decal. c. 4. n. 27. Salas l. 2. c. 9. de legib. tract. 14. sect. 14. Vbi aduertit, etiam consuetudo ad abro- gandam legem debeat esse decennialis, at ad illam interpre- tandam minus tempus sufficere, & adducit Menoch. de arbi- trar. casu 93. n. 10. Sed in Societate nunquam cognitum fuit ob regulam Prouincialis debere recipiendos in Societate habere 15. annum completum imò tanquam certum suppo- nebatur 14. annum completum sufficere. Ergo sic est lex in- telligenda ex iis, que adducit Sanch. lib. 7. de matr. disp. 17. numer. 8.

Alia via probari potest hæc 2. pars conclusionis nempe ex leg. Barbarius ff. de officio prætoris, & ex c. infamis 3. q. 7. vel. verum tamen, & ex aliis relatis Sanch. lib. 3. de matr. disp. 22. n. 1. Ex quibus omnes Doctores colligunt titulum coloratum cum errore populi sufficientem esse ad dandam iurisdictionem alias non habenti; Sed hæc in præsentis casu procedunt, vt Prouincialis possit licitè, & validè recipere eos, qui 14. comple- tum, & inceptum 15. habuerint. Habet namque titulum abso- lutum ad recipiendum Reg. 32. limitatio ad 15. annum comple- tum ignorata est. Ergo iurisdictionem habet ad recipiendum abque supradicta limitatione.

7. Ex dictis infero (quod est maxime notandum) si gene- ralis intendit, quod Prouinciales non recipiant nouitios mi- nores 15. annis; ed quod sentiat regulam Prouincialis sic esse intelligendam) debet necessariò authenticam hanc volunta- tem facere, & Prouincialibus publicè manifestare. Alias non reuocabit facultatem iure consuetudinis introductam reci- piendi minores 15. annis, & maiores 14. Quia delegatus dum notitiam non habet sibi esse reuocatam potestatem à delegante valeat gesta per ipsum ex leg. si forte ff. de offic. præfatus ibi si forte Præfatus Prouincialem manuilerit, vel tutorem dederit, priusquam cognouerit successorem aduenisse, erunt & hæc ra- ta; Vbi Gloss. verbo cognouerit ait, vltique ad eius aduentum du- rat iurisdictione, & ita relato Barr. Flamin. Rebuffo, & aliis innumeris docet Thom. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 3. à n. 11. Neque sufficit quælibet notitia, vt ex ipia censetur reuocata, sed de- bet esse ad minus notitia per nuntium, vel epistolam ad dele- gatam.

garum specialiter missam, ut latius dixi, *disp. 4. de legibus punct.* 21. §. *ult.* imò si reuocatio generalis faciendâ est eadem publicatio requiritur, quæ ad concessionem facultatis per modum legis requisita fuit, ut dictum est *libi. punct. 21. §. 5.* Ma-
 neat ergo certum, est regulæ rigore spectato sit probabile (quod Thomas Sanch. dixit) non posse à Prouincialibus ad probationem recipi non habentes 15. annum completum. At spectata consuetudine, & praxi omni probabilitate caret. Neque Thom. Sanch. contrarium diceret; ipse enim solum spectata regula locutus fuit. Neque alicui mirum videatur me in probanda hac assertionem præter consuetam breuitatem processisse; forè enim supra ex illis, qui 15. annum non compleuerunt, cum in Societatem fuerunt admitti, & vinam in illa natus essem.

8. Secunda difficultas est; an ligatus aliquo ex supradictis impedimentis, si recipiatur in Societatem ab eo qui potestatem habet in eis dispensandi, receptio valida sit? Et quidem si impedimentum recipienti manifestatur, nulla est dubitatio, cum eo ipso censetur dispensare. Si autem malitiosè tacitum sit, alicui videri potest nullam esse receptionem, ut pote absque consensu recipientis factam. Non enim recipientis voluntatem habet recipiendi tali impedimento ligatum, imò potius habet voluntatem eum à religione excludendi. Quod efficacius videret, si daretur impedimento eius conditionis esse, ut eo detecto nequaquam à superiore sic ligatus reciperetur, ne religioni præiudicium causaret.

9. Cæterum tenendum est validum esse ingressum. Quia dum impedimentum substantiale non est, superior consentit in substantia ingressu, sicut cum Prælatus admittit ad ordines quemquam excommunicatum, vel irregularem, admissio valida est; quia in substantiali collatione ordinum consentit, cui consenti non obstat, quod impedimento detecto non consentiret. Non enim præsens consensus ex euentu futuro regulatur, præcipue cum circumstantiæ omnino mutantur. Fateor tamen, si recipiens haberet expressam voluntatem non admittendi in religionem, qui impedimento ligatus, & non manifesto peteret admitti, nullam esse admissionem. Sed hæc voluntas ob inconuenientiam, quæ inde nascuntur, nec iusta esset, neque præsumenda est; potius enim præsumendum est eam voluntatem habere, quæ suæ cognitioni, & rebus ipsis conformetur; ac proinde velle recipere nouitium illum abstrahendo, an habeat, vel non habeat impedimentum. Hæc doctrina colligitur expressè ex Nauarr. *lib. 3. consil. tit. de Reg. cons. 25. in 1. edit.* & in *2. cons. 48. Man. Rodrig. tom. 3. q. Regul. q. 17. art. 9. & 2. tom. sum. c. 6. n. 3.* & alijs relictis à Sanch. *li. 5. sum. c. 4. n. 57.* Quatenus dicunt professionem factam ab eo, qui morbo gallico, vel alio impedimento non irritante laboraret, quo detecto omnino excluderetur, validam esse. Ergo supponunt receptionem ad nouitiatum cum hoc impedimento valuisse, quia professio valida esse non potest, si nouitiatum nullus exiitit.

P V N C T U M I X.

Quæ conditiones seruandæ sunt in religionis ingressu, ut validus & licitus sit.

S V M M A R I V M.

- 1 Coactio professionem annullat, sed non nouitiatum.
- 2 Consilium excommunicat cogentes feminas ad religionis ingressum.
- 3 Lata est excommunicatio in fauorem feminarum & ob quas actiones.
- 4 Non comprehendit cogentes ad votum, vel Iuramentum religionis suscipienda.
- 5 Modus coactionis debet esse iniustus, sed sufficit indirectus.
- 6 Quas personas comprehendat hæc excommunicatio expenditur.
- 7 Excipit consilium casus à iure expressor, in quibus dari potest coactio absque excommunicationis incursu.
- 8 Simili excommunicatione ligantur impediens feminas à religionis ingressu.
- 9 An comprehendat impediens ingressum ad probationem? Negant Sanch.
- 10 Probabilius est comprehendere.
- 11 Debet iniuste impedire.
- 12 Ingressus religionis debet esse immunis à vitio Simonia.
- 13 Ex parte admittentis debet esse necessario potestas, alius nullus est ingressus.
- 14 Debet præmitti informatio generis, vite, morumque recipiendi.
- 15 Non possunt Prælati absque rationabili causa negare ingressum aptis.

Præcipua conditio seruanda in religionis ingressu est libertas, quæ coactioni opponitur. Hæc tamen esto profes-

sionem annullat, *cap. perlatum, de his que vi. nouitiatum* ingressum non annullat; neque ex annulatione professionis inferretur, nouitiatum annullatio; cum hæc nullitas ex iure positio pendeat, quæ non extenditur ultra casus expressos, & nullibi inuenitur expressa nouitiatum annullatio. Præterquam quod si professio coacta esset valida, indissolubilis esset, & iniuria facta reparari. Item coactio non impedit quin nouitius religionis austeritates experiat, sed potius iuuat, & ita tenet Sanch. *li. 7. matr. disp. 37. n. 51.*

2. Verum est coactio quemlibet nouitiatum ingressum non annullat, negari non potest esse graue peccatum, & iniustitiam. Quapropter merito Concil. Trid. *sess. 25. c. 12. de Regul. nouam excommunicationem imponit cogentibus feminas ad religionis ingressum* his verbis Anathemati sancta Synodus subiicit omnes, & singulas personas, cuiuscunque qualitatis, vel conditionis fuerint tam clericos, quam Laycos secularis, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, si quomodocunque, & c. Coegerint aliquam Virginitatem, vel viduam aut aliam quamcumque mulierem inuitam præterquam in casibus à iure expressis ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum cuiuscunque religionis, vel ad emitendam professionem, quippe consilium, auxilium, vel fauorem dederint; quippe scientes eam non spontè ingredi monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emitte-
 re quoquomodo eidem actui vel presentiam, vel consensum, vel auctoritatem interposuerint.

3. Hæc excommunicatio lata solum est in fauorem femininarum. Nam esto grauissimum sit peccatum vito ad religionem cogere, vel eos à religionis ingressu impedire, quia tamen id ratum est, & facilis virti violentiam expellunt, inde consilium nihil de ipsis disponit, sed solum de feminis, quibus violentia frequentius inducitur, & difficultus vincitur. Sic Suar. *tom. 5. de censur. disp. 23. sect. 7. n. 9. & tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 9. n. 4.* Sanch. *lib. 4. sum. cap. 4. num. 2.* Ob triplicem actionem hæc excommunicatio imponitur nempe ob monasterij ingressum, ob susceptionem habitus, ob professionem. Non caret tamen difficultate, qualiter monasterij ingressus à susceptione habitus, & professione distinguitur. Neque enim videtur excommunicari parentes cogentes feminas monasterium ingredi, ut securius viuam, cum scpe id necessarium sit, & licet seculis necessitate non possint parentes filiam cogere ad tam arctam custodiam, ut bene notat Suar. *dicto lib. 5. de Relig. cap. 9. num. 4.* Non tamen obinde censetur excommunicari. Quia consilium non tam de ingressu (ut sic dicam) temporali, & Laicali, quam religioso, & perpetuo locutum est: liberati enim religiosi status fauere intendebat. Quia ratione conuincor ad asserendum coactionem ad ingressum monasterij absque animo inducendi puellam ad religionis statum, sed potius, ut decentius, & securius viuam, & apris delibet statum eligendum hac excommunicatione non puniri, bene tamen coactionem ad ingressum animo, & intentione, ut habitum suscipiat, & professionem emitat: Quia ille ingressus est inchoata habitus susceptio, neque aliter possunt illa tria membra ingressus monasterij, susceptio habitus, & professio distingui: Et ita tradit Suar. *dicto tom. 3. de Religione lib. 5. c. 9. n. 4.* Sanchez *lib. 4. sum. cap. 4. n. 12.*

4. Non censetur tamen comprehendi votum, vel Iuramentum ingrediendi religionem, quia huiusmodi votum, vel Iuramentum non est monasterij ingressus, nec susceptio habitus, nec professio, quæ sunt actiones prohibita, & punita. Quapropter esto patens cogeret filiam vouere, vel Iurata se ingressuram religionem, excommunicationem hanc non incurreret. Neque obstat ex vi illius voti, vel Iuramenti obligatum esse ingredi, ac proinde esse indirectam ingressus coactionem: quia credo probabilius nullam illius ingressus obligationem habere. Quia obligari non potest ad efficiendum actum irritum, & nullum. Nam ingressus assumptus ex obligatione vti seu Iuramenti coacti, coactus est, & consequenter nullus. Adde quamuis illud votum validum esset & obligatorum, ob coactionem ad illud præcisè habitum non susceptio, excommunicatio non incurretur, quia non ob votum sed ob monasterij ingressum, habitus susceptionem, vel professionem excommunicatio imponitur. Sanch. *lib. 4. sum. cap. 4. n. 12.*

5. Modus coactionis non signatur à consilio, sed solum dicitur, quoquomodo coegerint, quare siue directus, siue indirectus sit, comprehenditur: debet autem esse iniustus, alius punibilis non est. Neque enim ex eo quod patet rigide filiam tractet dummodo limites paternæ iurisdictionis non excedat, excommunicationem incurrit; tamen illa ratio adducta, & causa vitandi illum rigorem habitum suscipiar: id enim per accidens est, & patri iure suo videnti non est vitandum in culpam. Quod si patet in rigore excesserit, videlicet ob illum rigorem vitandum filiam moueri ad religionem, neque cessauerit procul dubio censetur filiam sic ingrediorem, & coacta